Till
Läkemedelsverket
registrator@lakemedelsverket.se

Remiss

dnr 3.1.1-2024-055316

Datum
2024-08-13

Vår referens/våra referenser
Fredrik Ostrozanszky

Remiss avseende förslag till föreskrifter om ändring i LVFS 2009:9

Unionen lämnar på begäran härmed synpunkter avseende förslag på ändringar föreskrifter (HSLF-FS 2024:XX) om ändring av Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2009:9) om detaljhandel med läkemedel.

Unionen är fackförbundet för tjänstemän i det privata arbetslivet och representerar våra medlemmar som är farmaceuter, apotekstekniker och övrig personal på apoteken.

Bakgrund

Förslaget till ny föreskrift föreslår två nya paragrafer 3 a och 3 b för kompetenskrav vid information och rådgivning om egenvård samt ändrad lydelse av paragraf 29 i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2009:9) om detaljhandel med läkemedel. Man föreslår även övergångsbestämmelser i föreskriftens punkt 2.

- Paragraf 3 a beskriver vilka kompetenser som krävs av apotekspersonal för att få ge information och rådgivning om egenvård.
- Paragraf 3 b beskriver krav på utbildning för att kunna uppfylla kraven i paragraf 3 a.
- Paragraf 29 beskriver dokumentationskraven som krävs om anställdas utbildning enligt 3 §, 3 b § och 4 §.
- Övergångsbestämmelserna gäller personal som inte är farmaceuter och som arbetar med att lämna information och rådgivning om egenvård vid ikraftträdandet av de nya föreskrifterna, har minst två år aktuell och dokumenterad erfarenhet av detta, men inte uppfyller kraven i 3 b § och har tillgodosett sig kompetens som anges i 3 a § på annat sätt.

Unionens svar

Unionen vill tillstyrka förlaget på ändringar i föreskriften. Kompetenskraven för att ge egenvårdsrådgivning som föreslås i den nya paragrafen 3a är rimliga utifrån ett säkerhetsperspektiv för läkemedelskonsumenter. Vi anser att de krav som föreslås skrivas in i LVFS 2009:9 3 a § är i linje med vad som kan förväntas av apotekspersonal som ger information och råd om egenvård.

Kraven på motsvarande ett års dokumenterade heltidsstudier och innehållet i dessa som föreslås i den nya paragrafen 3 b är rimliga för att motsvara kraven i den nya paragrafen 3 a. Därför anser vi att kraven på utbildningens omfattning och innehåll som föreslås skrivas in i LVFS 2009:9 3 b § är bra. Vi delar också konsekvensanalysens slutsats om att dessa krav uppfylls av yrkeshögskolans apotekstekniker-utbildningar.

Unionen har dock två invändningar där vi inte anser att förslaget går tillräckligt långt vilket riskerar att drabba läkemedelskonsumenter, apotekspersonal och apoteksbranschen negativt.

Övergångsbestämmelser

Det behövs en tydligare reglering som möjliggör validering och komplettering av kunskaper i de fall som beskrivs i Konsekvensanalysens kapitel 1.2.4 Övergångsbestämmelse och som regleras i punkt 2 i förslaget till nya föreskrift.

Det är av största vikt att övergångsbestämmelser finns och att de som idag arbetar med egenvårdsrådgivning fortsatt kan göra det och ges möjlighet att validera sin kompetens eller vid behov komplettera den. Möjlighet till komplettering gäller framförallt den grupp som vid ikraftträdandet arbetar med att ge information och rådgivning om egenvård men som inte når upp till kravet på 2 års aktuell och dokumenterad erfarenhet av detta. Personer som påbörjat en sådan komplettering bör också ges möjlighet att fortsätta utföra sina arbetsuppgifter på samma sätt som innan de nya bestämmelserna träder i kraft.

Detta både för att minska ett eventuellt kompetenstapp och för att säkerställa dessa individers fortsatta anställningsbarhet på arbetsmarknaden. Det gäller särskilt i de fall där en enskild anställd av någon anledning behöver eller önskar byta arbetsgivare.

Övergångsbestämmelserna behöver beskriva hur validering och komplettering av kompetenser ska ske och vad som är giltig dokumentation av dessa kompetenser.

Denna dokumentation måste också vara tillgänglig för de anställda på begäran eller erbjudas vid avslutad anställning. Dokumentationen ska också vara giltig som dokumentation av kompetenser vid byte av arbetsgivare.

Reglering av yrket Apotekstekniker

Unionen anser att det behövs ett starkare skydd för dessa arbetsuppgifter och att detta bäst sker genom en reglering av yrkestiteln apotekstekniker. Apotekstekniker är en av de yrkesroller, jämte farmaceuter och apotekare som av tradition och hävd har genomfört dessa arbetsuppgifter. Det är också den yrkesroll som har en etablerad utbildning som lever upp till de föreslagna kraven för att ge information och rådgivning om egenvård.

Unionen deltog med underlag till rapporten Kartläggning av utbildningar och kompetenskrav för egenvårdsrådgivning på apotek (2020) som lyfts i konsekvensutredningens kapitel 1.1.2. Förarbeten och regeringsuppdrag. Vi delade då rapportens

slutsatser om de kompetenskrav som bör ställas på apotekspersonal som ska ge egenvårdsrådgivning och att dessa krav motsvarades av yrkeshögskoleutbildningen för apotekstekniker.

Vi lyfte i det sammanhanget att vi vill se en skyddad yrkestitel för apotekstekniker, med en utbildning som motsvarar dagens yrkeshögskoleutbildning för apotekstekniker, något som vi vidhåller. Ett av skälen till att apotekstekniker då inte föreslogs vara lägsta nivå för att kunna ge egenvårdsrådgivning var att yrket inte är reglerat. Detta lyfts av konsekvensutredningen, men man utelämnar att en av slutsatserna var att:

> *Visar det sig att kvaliteten på egenvårdsrådgivningen behöver stärkas ytterligare kan det finnas behov av skyddad yrkestitel för apotekstekniker. – s.28 Kartläggning av utbildningar och kompetenskrav för egenvårdsrådgivning på apotek (2020)*

Ett sådant skydd skulle kunna jämföras med det skydd av och reglering som infördes för yrkesgruppen undersköterskor för att värna om patientsäkerheten. En yrkestitel som kräver en kortare utbildning på gymnasienivå. Yrkeshögskoleutbildningen till apotekstekniker är en eftergymnasial utbildning på 1,5 år.

En felbedömning från apotekspersonal som saknar tillräcklig kompetens vid information och rådgivning för egenvård kan få stora konsekvenser för läkemedelskonsumenter. Detta är också kärnan i varför man föreslår reglering av dessa yrkesuppgifter.

Samtidigt slår man fast i denna konsekvensutredning, i likhet med den rapport som togs fram 2020, att de kompetenskrav som krävs för att utföra yrkesuppgifterna motsvaras av innehållet i apoteksteknikerutbildningarna på yrkeshögskolan. Detta är inte en slump utan resultatet av ett medvetet arbete från Unionen, våra företrädare Farmaciförbundet samt våra mot- och medparter på arbetsmarknaden. Detta görs för att säkerställa att yrkesgruppens kompetens, arbetsmarknadens krav och läkemedelskonsumenternas behov.

En reglering av yrkestiteln apotekstekniker skulle skapa tydlighet för läkemedelskonsumenter, apoteksföretagen och framförallt de som söker sig till yrket kring vilka kompetenser man kan förvänta sig av en apotekstekniker.

Vi inser att en reglering av yrkesrollen apotekstekniker kan kräva ytterligare utredning, men vi tycker samtidigt inte att en sådan utredning behöver stå i vägen eller försena de förändringar i föreskriften som föreslås här. Förändringarna är ett bra första steg och kan genomföras i väntan på att apotekstekniker blir skyddad yrkestitel.

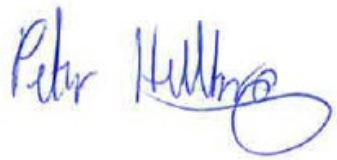

Peter Hellberg, Förbundsordförande, Unionen